

**UCHWAŁA NR XXXVII/358/2017
RADY MIEJSKIEJ W KOLE**

z dnia 29 marca 2017 r.

w sprawie wyznaczenia na terenie Miasta Koła obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, ze zm.), art. 8 ust.1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777, ze zm.), **Rada Miejska w Kole uchwala, co następuje:**

§ 1. Wyznacza się obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Miasta Koła, których granice oraz potwierdzenie spełnienia przesłanek ich wyznaczenia określa dokument pod tytułem „Diagnoza Obszaru Zdegradowanego Miasta Koła na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji na lata 2017-2020”, który stanowi Załącznik nr 1 do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Koła.

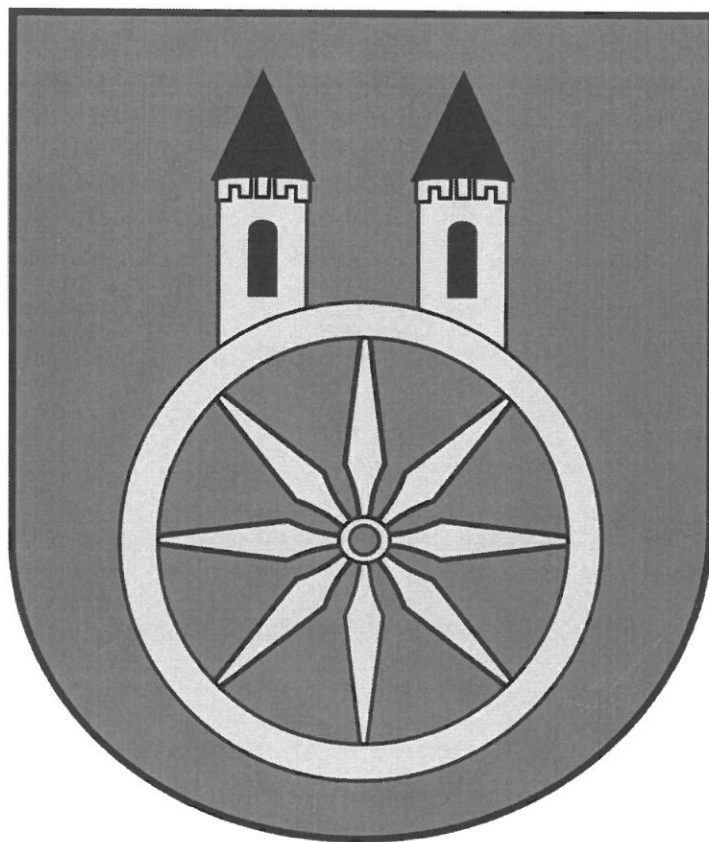
§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolski.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Kole

Artur Szafrński

Załącznik nr 1 do Uchwały nr XXXVII/358/2017

Rady Miejskiej w Kole z dnia 29 marca 2017r.

Miasto Koło

**Diagnoza Obszaru Zdegradowanego
Miasta Koła
na potrzeby
Gminnego Programu Rewitalizacji**

przygotowana przez

 REMEDIS SA

---

ul. Petera Mansfelda 4
60-855 Poznań
tel. +48 61 665 78 00
fax +48 61 665 78 09
remedis@remedis.eu

NIP: 781-179-27-48
REGON: 300464078
KRS: 0000270485
Kapitał zakładowy: 6.330.010,20 zł

Spis treści

1.	WSTĘP	5
1.1.	WYMOGI DIAGNOZY	6
1.2.	OKREŚLENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	7
1.3.	OBSZAR REWITALIZACJI	7
2.	DIAGNOZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO.....	10
2.1.	STRUKTURA DIAGNOZY.....	10
2.2.	PODSTAWOWE POJĘCIA	10
3.	KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH	13
3.1.	BEZROBOCIE.....	13
3.2.	UBÓSTWO	14
3.2.1.	ZASIŁEK STAŁY	15
3.2.2.	ZASIŁEK OKRESOWY	15
3.2.3.	ZASIŁEK CELOWY	16
3.2.4.	STRUMIEŃ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH.....	17
3.3.	ZJAWISKO PRZESTĘPCZOŚCI.....	18
3.4.	NISKI POZIOM EDUKACJI.....	19
3.5.	POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO (PROBLEM NIEWYSTARCZAJĄCEGO POZIOMU UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM)	21
4.	NEGATYWNE ZJAWISKA INNE NIŻ SPOŁECZNE	22
4.1.	ZJAWISKA GOSPODARCZE.....	23
4.2.	ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE	25
4.3.	ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE	27
4.4.	NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNAJ LUB JEJ ZŁY STAN	27
4.5.	BRAK DOSTĘPU DO PODSTAWOWYCH USŁUG LUB ICH NISKA JAKOŚĆ	28

4.6.	NIEDOSTOSOWANIE ROZWIĄZAŃ URBANISTYCZNYCH DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ FUNKCJI.....	28
4.7.	NIEDOBÓR LUB NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	28
4.8.	ZJAWISKA TECHNICZNE.....	29
4.9.	ZESTAWIENIE PROBLEMÓW POZASPOŁECZNYCH DLA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH.....	29
5.	PODSUMOWANIE.....	31
6.	ZAŁĄCZNIKI (OPIS ZGODNY Z TABELĄ 1).....	33
6.1.	Mapa obszaru Stare Miasto (wyspa)	33
6.2.	Mapy obszaru starej, prawobrzeżnej części Miasta wraz z terenami zielonymi	33
6.2.1.	2A Rejon ulic Toruńskiej/ Garncarskiej	33
6.2.2.	2B Rejon ulic Sienkiewicza, 3 Maja, Słowackiego	34
6.2.3.	2C Parki i błonia.....	34
6.3.	Pozostałe na południowym brzegu Warty ruiny zamku królewskiego	35
6.4.	Tereny przemysłowe w rejonie ulicy Toruńskiej	36
6.4.1.	4 A Tereny po zakładach Korund	36
6.4.2.	4 B Rejon ulic Toruńska/ Zakładowa/ Przemysłowa	37
6.4.3.	4 C Rejon ulic Toruńska/ Towarowa	38
6.5.	Leżąca w pobliżu dworca kolejowego wieża.....	39

1. WSTĘP

Koło jest miastem z wielowiekową historią. Poza historią specyficzne położenie najstarszej części miasta (w większości na wyspie), przemiany gospodarcze (redukcja liczby miejsc pracy) i społeczne spowodowały duże zróżnicowanie w rozwoju. W związku z powyższym, dla wyrównania poziomu rozwojowego miasta należy opracować i zrealizować program rewitalizacji dla obszarów dysfunkcyjnych Miasta Koła zawierający:

- 1) opis powiązań programu rewitalizacji z dokumentami strategicznymi i planistycznymi miasta;
- 2) diagnozę czynników i zjawisk kryzysowych oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych;
- 3) zasięgi przestrzenne obszaru/obszarów rewitalizacji tj. określenie, w oparciu o inne dokumenty strategiczne miasta lub diagnozę i identyfikację potrzeb rewitalizacyjnych, terytorium/terytoriów najbardziej wymagających wsparcia;
- 4) wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji (planowany efekt rewitalizacji);
- 5) cele rewitalizacji oraz odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym kierunki działań mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk;
- 6) listę planowanych, podstawowych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych wraz z ich opisami zawierającymi, w odniesieniu do każdego projektu/przedsięwzięcia rewitalizacyjnego, co najmniej: nazwę i wskazanie podmiotów go realizujących, zakres realizowanych zadań, lokalizację (miejsce przeprowadzenia danego projektu), szacowaną wartość, prognozowane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny i zmierzenia w odniesieniu do celów rewitalizacji;
- 7) charakterystykę pozostałych rodzajów przedsięwzięć rewitalizacyjnych realizujących kierunki działań, mających na celu eliminację lub ograniczenie negatywnych zjawisk powodujących sytuację kryzysową;
- 8) mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem rewitalizacji;

- 9) indykatywne ramy finansowe w odniesieniu do przedsięwzięć, z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł (także spoza funduszy polityki spójności na lata 2014-2020 – publiczne i prywatne środki krajowe w celu realizacji zasady dodatkowości środków UE);
- 10) mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców i innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji;
- 11) system realizacji (wdrażania) programu rewitalizacji;
- 12) System monitoringu i oceny skuteczności działań i system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu programu.

1.1. WYMOGI DIAGNOZY

Wskazanie obszarów zaniedbanych miasta wymaga diagnozy, bowiem zgodnie z Ustawą o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1777) rewitalizacja *stanowi proces wyprowadzenia ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Obszar zdegradowany to natomiast przestrzeń, w której koncentrują się zjawiska negatywne (społeczne, gospodarcze, przestrzenne) oraz problemy, które wpływają na pogorszenie jakości życia mieszkańców.*

Ustawa o rewitalizacji definiuje obszar zdegradowany następująco:

Art. 9. 1. Obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- 1) gospodarczych – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw lub*
- 2) środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub*

- 3) *przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub*
- 4) *technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.*

1.2. OKREŚLENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

Zgodnie z zapisem Ustawy o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (Dz. U. 2015 poz. 1777) w Art. 12. *Jeżeli w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy lub innym dokumencie strategicznym dotyczącym rozwoju gminy, przyjętym uchwałą rady gminy, określono obszary charakteryzujące się cechami obszarów zdegradowanych, o których mowa w art. 9 ust. 1, lub obszarów rewitalizacji, o których mowa w art. 10 ust. 1 i 3, dopuszcza się podjęcie uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji bez konieczności sporządzenia i załączenia do wniosku diagnozy, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 1. W takim przypadku do wniosku załącza się informację o spełnieniu wymagań, o których mowa w zdaniu pierwszym.*

W dokumencie pt. „Strategia Rozwoju Miasta Koła na lata 2016-2020” przyjętym Uchwałą nr XXIV/239/2016 Rady Miejskiej w Kole z dnia 25 maja 2016 roku w rozdziale 2.6 określono obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji, niemniej jednak Burmistrz Miasta Koła zdecydował o kontynuacji konsultacji przed przystąpieniem do przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Konsultacje poszerzyły wskazany w Strategii obszar o tereny zielone (wskazane opisowo w Strategii) oraz tereny umożliwiające zaspokajanie największych deficytów (miejsca pracy), przy czym zadania te realizowane będą przez interesariuszy – przedsiębiorców.

1.3. OBSZAR REWITALIZACJI

Szczególne znaczenie odgrywa obszar rewitalizacji. Jest to *obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechującego się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, (...) na którym, z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego, zamierza się przeprowadzić rewitalizację*". Nie może on obejmować terenów większych niż 20% gminy oraz nie może być zamieszkanym przez więcej niż 30% mieszkańców gminy.

Zweryfikowano powierzchnię i ludność obszaru wskazanego jako zdegradowany. Dane zaprezentowano w tabeli nr 1.

Tabela 1 Obszar i zaludnienie obszaru zdegradowanego (stan na dzień 31 grudnia 2016)

Lp.	Obszar	Liczba mieszkańców	Udział procentowy	Obszar (ha)	Udział procentowy
1	Stare Miasto (wyspa)	1.558	7,08%	44,045	3,18%
2A	Rejon ulic: Toruńskiej, Garncarskiej	1.631	7,41%	32,011	2,31%
2B	Rejon ul. Sienkiewicza,3 Maja, Słowackiego	16	0,07%	3,2945	0,24%
2C	Parki i błonia nadwarciańskie	0	0%	9,1789	0,66%
3	Rejon ruin zamku (Błonia)	0	0%	0,8501	0,06%
4A	Rejon po byłym zakładzie KORUND	0	0%	28,260	2,04%
4B	Rejon ul. Toruńska, Zakładowa, Przemysłowa	74	0,34%	26,9722	1,95%
4C	Rejon ul. Toruńska, Towarowa	6	0,03%	1,2363	0,09%
5	Wieża ciśnień	0	0%	0,1521	0,01%
RAZEM		3.285	14,93%	146,0001	10,54%

Źródło: Urząd Miejski w Kole (mapki w załączniku)

Wskazany obszar zdegradowany to łącznie 146,0001 ha. Przy łącznej powierzchni Miasta 1385 ha jest to: **10,54%** powierzchni.

Ludność zamieszkująca ten obszar to 3.285 osób wobec ok. 21.996¹ mieszkańców Koła to ok. **14,93%**.

Stwierdzić należy, że obszar wskazany w Strategii jako zdegradowany spełnia wymogi wielkościowe (progi do 20% powierzchni i do 30% mieszkańców) dla obszaru przeznaczonego do rewitalizacji. W związku z tym uznano, że obszarem, na którym zamierza się przeprowadzić rewitalizację będzie cały obszar zdegradowany.

---

¹ Liczba mieszkańców używana w niniejszym opracowaniu waha się w zależności terminu pozyskania, niemniej wskaźnik procentowy jest odległy od granicy ustawowej.

2. DIAGNOZA OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

2.1. STRUKTURA DIAGNOZY

W art. 9 Ustawy wskazany jest minimalny zakres danych, który należy koniecznie objąć diagnozą. W ten sposób Ustawa sugeruje strukturę diagnozy – przynajmniej w jej minimalnym zakresie. Struktura, która została zastosowana w niniejszym dokumencie obejmuje ten zakres. Struktura diagnozy przedstawia się w następujący sposób:

- Diagnoza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w tym w szczególności:
  - Bezrobocia,
  - Ubóstwa,
  - Przestępczości,
  - Niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego,
  - Niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym,
- Diagnoza współwystępowania przestrzennego pozostałych negatywnych zjawisk:
  - Gospodarczych,
  - Środowiskowych,
  - Przestrzenno-funkcjonalnych,
  - Technicznych.

Struktura niniejszego dokumentu zawiera dwie główne części merytoryczne. Pierwsza to część poświęcona diagnozie koncentracji negatywnych zjawisk społecznych a druga to część poświęcona diagnozie nakładania się na nie pozostałych negatywnych zjawisk.

2.2. PODSTAWOWE POJĘCIA

W niniejszym dokumencie pojawia się wiele specjalistycznych terminów, które wymagają zdefiniowania:

- Bezrobocie faktyczne – zjawisko społeczne polegające na tym, że część ludzi zdolnych do pracy i pragnących ją podjąć nie znajduje zatrudnienia,
- Bezrobocie rejestrowane – pod tym pojęciem, zgodnie z definicją prezentowaną przez Główny Urząd Statystyczny, kryją się osoby, które nie są zatrudnione i nie wykonują innej pracy zarobkowej, jednocześnie zdolne do podjęcia zatrudnienia

w pełnym wymiarze godzin (gotowość do ½ etatu dotyczy osób niepełnosprawnych). Bezrobotny zarejestrowany nie uczęszcza do szkoły, jest w wieku od 18 do 60 r. życia (kobiety) lub 65 r. życia (w przypadku mężczyzn), nie ma emerytury ani renty, nie jest posiadaczem nieruchomości rolnej (powyżej 2 ha), a także nie prowadzi firmy. Jest to formalny stan wpisania kogoś do rejestru prowadzonego przez Powiatowy Urząd Pracy. Bezrobocie rejestrowane nie oddaje w pełni rzeczywistego poziomu bezrobocia w danym regionie, ponieważ uzyskane wyniki nieco go zaniżają (wynika to m.in. z tego, że nie wszystkie osoby bezrobotne rejestrują to w odpowiednim urzędzie lub w ogóle się nie rejestrują).

- Delimitacja – wyznaczenie granic obszarów, dla których będzie prowadzona analiza,
- Kapitał społeczny – mianem kapitału społecznego określa się wartość, na którą składają się wzajemne relacje społeczne oraz zaufanie jednostek, przy pomocy których możliwe jest pomnażanie osiągniętych korzyści. Jest to termin wynikający z nauk socjologicznych oraz ekonomicznych. Składają się na niego między innymi jakość stosunków panujących między członkami społeczności, ich wzajemne relacje, stosunki oraz efekty synergii.
- Obszar zdegradowany – obszar gminy znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, w przypadku występowania na nim ponadto co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych – wyznaczony uchwałą Rady Miejskiej,
- Obszar rewitalizacji – obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1 Ustawy, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic,
- Rewitalizacja – to proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane

działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji,

- Ubóstwo – zjawisko społeczne polegające na braku dostatecznych środków materialnych do zaspokajania potrzeb życiowych jednostki lub rodziny, jest to stan doznawania przez kogoś przynajmniej jednego z dwóch problemów:
  - głęboki niedostatek – jego dochody ekwiwalentne na członka rodziny są niższe niż 60% mediany takich dochodów w danym kraju (kryterium dochodowe),
  - głęboka deprivacja materialna – brak środków na wydatki związane z realizacją podstawowych, uzasadnionych potrzeb: opłacenia bieżących rachunków za czynsz i energię, ogrzania domu, pokrycia niespodziewanych wydatków, zjedzenia przynajmniej raz na dwa dni posiłku z odpowiednią ilością białka, spędzenia tygodnia urlopu rocznie poza miejscem zamieszkania, posiadania podstawowych udogodnień technicznych standardowych dla danego społeczeństwa (kryterium wydatkowe).
- Wykluczenie społeczne – wykluczenie z udziału w życiu społecznym jednostek, grup społecznych w stosunku do ich otoczenia społecznego. Jest rozumiane jako niemożliwość bycia uczestnikiem ważnych społecznie aspektów życia społecznego, jak gospodarcze, polityczne czy kulturowe. Wykluczona społecznie jest jednostka lub grupa, która w sensie formalnym należy do danego społeczeństwa i chce uczestniczyć w jego życiu czynnie, lecz nie może z powodów będących poza jej kontrolą.

3. KONCENTRACJA NEGATYWNYCH ZJAWISK SPOŁECZNYCH

Diagnoza koncentracji negatywnych zjawisk społecznych – zgodnie z art. 9 ust. 1 Ustawy – obejmuje w szczególności kwestie bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, a także niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym.

3.1. BEZROBOCIE

Podstawowym parametrem charakteryzującym zjawiska kryzysowe w obrębie rynku pracy jest stopa bezrobocia rejestrowanego, a więc – proporcja liczby bezrobotnych do liczby osób aktywnych ekonomicznie (czyli – zsumowanych liczb bezrobotnych i pracujących). Drugi, zdecydowanie rzadziej spotykany sposób wyliczania stopy bezrobocia jest relacją liczby osób bezrobotnych do liczby ludności w wieku produkcyjnym, tj. do liczby osób w granicach wiekowych określających w danym kraju wiek produkcyjny – jest to tzw. wskaźnik bezrobocia. Stopa bezrobocia obliczona tym sposobem jest zawsze niższa, bo liczebność ludności w wieku produkcyjnym jest zawsze większa od liczebności ludności aktywnej ekonomicznie.

Tabela 2 Bezrobotni w powiecie kolskim (stan na luty 2017 r.)

Lp.	Obszar	Liczba bezrobotnych	Liczba mieszkańców
1	Miasto Koło	867	22 465
2	Babinek	310	8 110
3	Chodów	142	3 235
4	Dąbie	295	6 575
5	Grzegorzew	208	5 739
6	Kłodawa	476	12 990
7	Koło (gmina)	256	7 865
8	Kościelec	279	7 049
9	Olszówka	155	4 703
10	Osiek Mały	236	6 184
11	Przedecz	175	4 325

Źródło: Urząd PUP w Kole

Powiat kolski ze stopą bezrobocia 10,3% wyróżnia się na tle kraju – 8,6% i województwa – 5,2% (dane na luty 2017, źródło PUP Koło).

Stopa długotrwałego bezrobocia – wskaźnik udziału długotrwale bezrobotnych wśród osób w wieku produkcyjnym wynosi 5,63 dla obszaru zdegradowanego, podczas gdy dla całego miasta wynosi 3,6.

3.2. UBÓSTWO

W przypadku zjawiska ubóstwa posiłkowano się skalą korzystania na danych obszarach ze środowiskowej pomocy społecznej, w szczególności przez osoby będące poniżej kryterium dochodowego.

Tabela 3 Liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej z powodu ubóstwa w Kole z podziałem na obszary

LP.	OBSZAR	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚRODOWISKOWEJ POMOCY SPOŁECZNEJ Z POWODU UBÓSTWA (A)				LICZBA MIESZKAŃCÓW (B)				A/B			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
1.	Obszar zdegradowany	290	298	280	250	2.884	2.837	2.823	2.785	10,05%	10,50%	9,92%	8,97%
2.	Pozostały obszar Miasta	663	670	664	599	19.831	19.656	19.455	19.211	3,34%	3,41%	3,41%	3,12%
3.	Całe Miasto	953	968	944	849	22.715	22.493	22.278	21.996	4,20%	4,30%	4,23%	3,86%

Źródło: Urząd Miejski w Kole, analiza REMEDIS SA

Z danych zaprezentowanych w tabeli 1 wynika, że ponad 30% osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej zamieszkuje obszar określony jako zdegradowany. Stosunek liczby osób korzystających z tej pomocy do liczby mieszkańców terenu jest wyższy w obszarze wyznaczonym jako zdegradowany, niż w pozostałym obszarze miasta Koła.

Kolejnym kryterium diagnostycznym ubóstwa w Kole jest natężenie korzystania z zasiłków pomocy społecznej uwarunkowanych kryterium dochodowym. Kryterium to od 1 października 2015 r. wynosi dla osoby samotnie gospodarującej – 634 zł, a dla osoby w rodzinie – w wysokości 514 zł. Warto zaznaczyć, że kryteria dochodowe obowiązujące w chwili sporządzania tej diagnozy są bliskie poziomowi minimum egzystencji, które dla 2013 r. zostało wyliczone przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych na – odpowiednio – 541,91 zł dla osoby samotnej i 455,90 zł na osobę w gospodarstwie dwuosobowym (dwóch osób

dorostych)². Wg tego samego opracowania dla wszystkich innych typów rodzin minimum egzystencji jest wyższe, niż oficjalne kryterium dochodowe. A więc skalę korzystania na danym obszarze ze środowiskowej pomocy społecznej, w szczególności przez osoby będące poniżej kryterium dochodowego, można uważać za trafną miarę skrajnego ubóstwa w tym obszarze.

3.2.1. ZASIŁEK STAŁY

Zasiłek stały jest świadczeniem pieniężnym pomocy społecznej, które przysługuje pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej oraz – pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Tabela 4 Osoby korzystające z zasiłków stałych w Kole z podziałem na obszary

LP.	OBSZAR	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW STAŁYCH (A)				LICZBA MIESZKAŃCÓW (B)				A/B			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
1.	Obszar zdegradowany	22	28	25	26	2.884	2.837	2.823	2.785	0,76%	0,99%	0,88%	0,93%
2.	Pozostały obszar Miasta	66	63	68	65	19.831	19.656	19.455	19.211	0,33%	0,32%	0,35%	0,34%
3.	Całe Miasto	88	91	89	91	22.715	22.493	22.278	21.996	0,39%	0,43%	0,40%	0,41%

Źródło: Urząd Miejski w Kole, analiza REMEDIS SA

Jak widać, w Kole występują dość wyraźna koncentracja przestrzenna pobierania zasiłku stałego i jest ona w głównej mierze związana z obszarem wyznaczonym jako zdegradowany. Prawie 30% wszystkich osób, które pobierają zasiłek stały zamieszkuje ten obszar. Również stosunek osób korzystających z zasiłków stałych na danym obszarze do liczby mieszkańców tego obszaru jest najwyższy w obszarze wyznaczonym jako zdegradowany.

3.2.2. ZASIŁEK OKRESOWY

Zasiłek okresowy jest świadczeniem pieniężnym pomocy społecznej, które przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie,

² Źródło: „Poziom i struktura zmodyfikowanego minimum egzystencji w 2013 r. (na podstawie danych średniorocznych)”, Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa, 28 marca 2014 r., Tabela 1, s. 2

możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, osobie samotnie gospodarującej albo rodzinie, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego. Zasiłek okresowy ustala się w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, a w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Tabela 5 Osoby korzystające z zasiłków okresowych w Kole z podziałem na obszary

LP.	OBSZAR	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW OKRESOWYCH (A)				LICZBA MIESZKAŃCÓW (B)				A/B			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
1.	Obszar zdegradowany	98	92	88	72	2.884	2.837	2.823	2.785	3,40%	3,24%	3,12%	2,58%
2.	Pozostały obszar Miasta	252	234	217	177	19.831	19.656	19.455	19.211	1,27%	1,19%	1,12%	0,92%
3.	Cafe Miasto	350	326	305	249	22.715	22.493	22.278	21.996	1,54%	1,45%	1,37%	1,13%

Źródło: Urząd Miejski w Kole, analiza REMEDIS SA

Także w przypadku tego zasiłku koncentracja miejsc jego pobierania skupia się na obszarze zdegradowanym. Ponownie prawie 30% osób pobierających ten zasiłek zamieszkuje ten obszar.

3.2.3. ZASIŁEK CELOWY

Zasiłek celowy to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opatu, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Tabela 6 Osoby korzystające z zasiłków celowych w Kole z podziałem na obszary

LP.	OBSZAR	LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH Z ZASIŁKÓW CELOWYCH (A)				LICZBA MIESZKAŃCÓW (B)				A/B			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
1.	Obszar zdegradowany	140	132	135	122	2.884	2.837	2.823	2.785	4,85%	4,65%	4,78%	4,38%
2.	Pozostały obszar Miasta	345	311	325	275	19.831	19.656	19.455	19.211	1,74%	1,58%	1,67%	1,43%
3.	Cafe Miasto	485	443	460	397	22.715	22.493	22.278	21.996	2,14%	1,97%	2,06%	1,80%

Źródło: Urząd Miejski w Kole, analiza REMEDIS SA

Obserwacja rozkładu przestrzennego miejsc pobierania zasiłku celowego potwierdzają wszystkie dotychczas zidentyfikowane obszary koncentracji problemów.

3.2.4. STRUMIEŃ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH

Warto spojrzeć na rozkład terytorialny zasiłków poprzez całkowitą liczbę bezwzględną obrazującą zsumowaną (umowną) liczbę osób w rodzinach otrzymujących świadczenia w danym obszarze. Wskaźnik ten nazywamy całkowitym strumieniem świadczeń. Warto pamiętać, że strumień świadczeń w tym ujęciu, to nie faktyczna ilość osób w rodzinach, ale wielkość umowna, ponieważ rodzina otrzymująca więcej niż jedno świadczenie będzie uwzględniona we wskaźniku więcej niż jeden raz. Służy to świadomemu wychwyceniu sytuacji, gdy w danej rodzinie koncentruje się więcej problemów, uzasadniających przyznanie kilku świadczeń.

Tabela 7 Strumień świadczeń socjalnych w Kole z podziałem na obszary

LP.	OBSZAR	ZSUMOWANA LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH (STRUMIEŃ ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH)				LICZBA MIESZKAŃCÓW				LICZBA OSÓB KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ SOCJALNYCH NA 100 OSÓB			
		2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016	2013	2014	2015	2016
1.	Obszar zdegradowany	550	550	528	470	2.884	2.837	2.823	2.785	19,07	19,38	18,70	16,87
2.	Pozostały obszar Miasta	1.326	1.278	1.270	1.116	19.831	19.656	19.455	19.211	6,69	6,50	6,53	5,81
3.	Całe Miasto	1.876	1.828	1.798	1.586	22.715	22.493	22.278	21.996	8,26	8,13	8,07	7,21

Źródło: Urząd Miejski w Kole, analiza REMEDIS SA

Wskaźnik strumienia świadczeń jest oparty na sumie bezwzględnych ilości osób w rodzinach otrzymujących zasiłki, nie uwzględnia więc zróżnicowania zagęszczenia ludności i jest prawdopodobne, że siłą rzeczy będzie wychodził wyższy tam, gdzie po prostu zagęszczenie populacji jest większe. Dlatego też uzupełniono go wskaźnikiem przeliczonym na 100 osób. Potwierdza on kluczowe obszary koncentracji zjawiska ubóstwa.

3.3. ZJAWISKO PRZESTĘPCZOŚCI

Problemy przestępczości są istotną składową degradacji obszaru i obniżania jakości życia mieszkańców. Zostały one zdiagnozowane dzięki danym uzyskanym z Wydziału Prewencji Powiatowej Komendy Policji w Kole.

Tabela 8 Przestępstwa popełnione w wybranych obszarach Miasta Koła w latach 2013 - 2016

Lp.	OBSZAR	LICZBA INTERWENCJI	LICZBA PRZESTĘPSTW	KRADZIEŻE	WŁAMANIA	USZKODZENIA MIENIA	ROZBOJE	BÓJKI
2013 ROK								
1	Całe miasto Koło	1657	278	75	28	27	2	3
2	Obszar zdegradowany	644	124	32	11	9	1	3
3	UDZIAŁ	38,9%	44,6%	42,7%	39,3%	33,3%	50,0%	100,0%
2014 ROK								
1	Całe miasto Koło	2050	336	86	54	18	4	5
2	Obszar zdegradowany	799	157	34	23	5	2	3
3	UDZIAŁ	39,0%	46,7%	39,5%	42,6%	27,8%	50,0%	60,0%
2015 ROK								
1	Całe miasto Koło	1750	161	64	61	34	2	0
2	Obszar zdegradowany	745	31	10	12	9	0	0
3	UDZIAŁ	42,6%	19,3%	15,6%	19,7%	26,5%	0,0%	0,0%
2016 ROK								
1	Całe miasto Koło	1646	257	62	20	20	1	3
2	Obszar zdegradowany	602	88	18	9	14	0	1
3	UDZIAŁ	36,6%	34,2%	29,0%	45,0%	70,0%	0,0%	33,3%

Źródło: Komendant Powiatowy Policji w Kole

Biorąc pod uwagę, że na terenie zdegradowanym zamieszkuje niecałe 15% dane zaprezentowane w tabeli nr 4 w wierszach „UDZIAŁ” jednoznacznie pokazują znacznie większe zagrożenie przestępczością w obszarze zdegradowanym niż w całym mieście.

3.4. NISKI POZIOM EDUKACJI

Poddano analizie dwa poziomy edukacji powszechnej: szkoły podstawowe i gimnazjalne, ponieważ tylko tych poziomów dotyczy rejonizacja, a więc hipotetycznie da się dla nich wyciągnąć wnioski przestrzenne. Placówki oświatowe znajdujące się na terenie Miasta Koła³:

Samorządowe placówki oświatowe znajdujące się na terenie Koła:

- Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Stanisława Konarskiego,
- Gimnazjum Nr 1 im. Stanisławy Fleszarowej-Muskat.
- Zespół Szkół Nr 1 w Kole:
  - Szkoła Podstawowa Nr 2 im. Adama Mickiewicza,
  - Gimnazjum Nr 3 im. Papieża Jana Pawła II,
- Zespół Szkół Nr 2 w Kole:
  - Szkoła Podstawowa nr 5 im. Arkadego Fidlera,
  - Gimnazjum Nr 2 im. Polskich Olimpijczyków,
- Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Marii Konopnickiej,
- Szkoła Podstawowa Nr 4 im. Kawalerów Orderu Uśmiechu,

Wyniki edukacyjne dla szkół podstawowych przeanalizowano na poziomie placówek, więc wynik – pomimo rejonizacji – tylko pośrednio można odnosić do konkretnych terenów w mieście. Przedstawiono średni wynik za arkusz sprawdzianu szóstoklasisty w procentach.

Tabela 9 Średni wynik za arkusz na tle danych średnich Miasta, powiatu i województwa za 2016 r.

PLACÓWKA	WYNIK SZKOŁY	ŚREDNI WYNIK MIASTA	ŚREDNI WYNIK DLA POWIATU	ŚREDNI WYNIK DLA WOJEWÓDZTWA
CZĘŚĆ PIERWSZA EGZAMINU				
SP nr 1	71,13			
SP nr 2	64,32			
SP nr 3	64,62	66,66	63,97	65,02
SP nr 4	71,33			
SP nr 5	56,42			
CZĘŚĆ DRUGA EGZAMINU				
SP nr 1	88,72			
SP nr 2	72,70	82,87	75,62	76,71

³ Poza żłobkami i przedszkolami

SP nr 3	84,41
SP nr 4	82,72
SP nr 5	74,04

Źródło: Urząd Miejski w Kole

Wyniki edukacyjne dla szkoły gimnazjalnej przeanalizowano na podstawie wyników egzaminów gimnazjalnych w 2015 r.

Tabela 10 Wyniki egzaminów gimnazjalnych w Kole w 2016 r.

PLACÓWKA	ŚREDNI WYNIK						
	HISTORIA/WOS	JĘZYK POLSKI	MATEMATYKA	PRZEDMIOTY PRZYRODNICZE	JĘZYK ANGIELSKI (Podstawowy)	JĘZYK ANGIELSKI (Rozszerzony)	JĘZYK NIEMIECKI (Podstawowy)
Gim. nr 1	67,19	60,73	48,81	55,03	73,86	51,79	50,57
Gim. nr 2	58,46	59,71	38,96	45,88	62,34	41,63	49,00
Gim. nr 3	66,02	60,08	44,90	47,18	71,63	46,65	-
Średnia dla Miasta	63,49	60,20	44,17	49,97	68,92	46,90	50,22
Średnia dla Powiatu	61,45	59,44	45,86	48,99	62,86	42,41	53,87
Średnia dla Województwa	62,65	59,98	46,98	49,19	64,95	46,78	54,63

Źródło: Urząd Miejski w Kole

Zdiagnozowane tu różnicowanie nie może być podstawą oceny pracy poszczególnych szkół. Potraktowano je wyłącznie jako pośrednie wskazanie, że poszczególne szkoły pracują w środowiskach, o zróżnicowanym poziomie wyzwań edukacyjnych. Wywiady z pedagogami potwierdzają przypuszczenie, że czynnikiem najsilniej różnicującym wyniki uczniów poszczególnych szkół jest zróżnicowany poziom wsparcia edukacyjnego otrzymywanego przez uczniów w domu rodzinnym. Chodzi tu zarówno o pomoc bezpośrednią w nauce czy możliwość opłacenia korepetycji, jak i bardziej pośrednie wsparcie w postaci dostarczania wzorców i wspierania aspiracji. Ponadto podział na obwody szkolne w żaden sposób nie przekłada się na przyjęte zasady delimitacji obszaru zdegradowanego/ rewitalizowanego. Z tego powodu informacje dotyczące poziomu edukacji nie są wiarygodnym miernikiem sytuacji społecznej w Mieście.

3.5. POZIOM KAPITAŁU SPOŁECZNEGO (PROBLEM NIEWYSTARCZAJĄCEGO POZIOMU UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM I KULTURALNYM)

Kapitał społeczny to sieć istniejących w danej grupie społecznych relacji zaufania, lojalności i solidarności, tworząca warunki do faktycznego współdziałania jednostek we wspólnym interesie i rozwijania pomiędzy tymi jednostkami realnych kooperacji o różnych celach. Celem tej części diagnozy jest zbadanie, czy w jakichś obszarach nie występują problemy związane z siecią pozytywnych relacji społecznych, będących podstawą współpracy. Oba te obszary są jednak równocześnie miarami poziomu uczestnictwa w życiu publicznym, z tego powodu przeanalizowano je wspólnie.

Za miarę deficytu uczestnictwa w życiu publicznym przyjęto poziom korzystania z czynnego prawa wyborczego wyrażony frekwencją wyborczą.

FREKWENCJA WYBORCZA

Dwa obwody głosowania, obwód 2 i obwód 3 w znaczącej mierze pokrywają się z obszarem zdegradowanym. Obwód 2 z terenem Starego Miasta, obwód 3 pokrywa znaczną część terenu określanego rejonem ulic Toruńskiej/Garncarskiej. W załączniku zamieszczono zakresy geograficzne obwodów. W tabeli 11 przedstawiono frekwencję wyborczą w ostatnich wyborach do Sejmu i Senatu.

Tabela 11 Wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej w 2015 r.

Nr obwodu	LICZBA UPRAWNIONYCH	LICZBA WYDANYCH KART	FREKWENCJA
1	1 381	240	17,38%
2	1 261	135	10,71%
3	1 013	123	12,14%
4	1 794	300	16,72%
5	1 704	299	17,55%
6	1 570	219	13,95%
7	1 971	299	15,17%
8	1 030	192	18,64%
9	1 511	255	16,88%
10	1 005	149	14,83%
11	1 856	270	14,55%
12	1 901	325	17,10%

Źródło: Państwowa Komisja Wyborcza

Średnia frekwencja dla całego miasta Koła wyniosła 15,59%.

Dwa obwody uznane za prawie pokrywające się z obszarem zdegradowanym wyróżniają się najniższą frekwencją wyborczą.

Ze względu na brak wiarygodnych wskaźników podczas prac nad diagnozą obszaru zdegradowanego/ rewitalizowanego dla Miasta Koła postanowiono pominąć czynnik uczestnictwa w życiu kulturalnym.

4. NEGATYWNE ZJAWISKA INNE NIŻ SPOŁECZNE

Ustawa w art. 9 ust. 1 wskazuje iż obszar znajdujący się w stanie kryzysowym z powodu koncentracji negatywnych zjawisk społecznych (które omówiono dotychczas), można wyznaczyć jako obszar zdegradowany w przypadku występowania na nim co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk:

- *gospodarczych – w szczególności: niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw, lub*
- *środowiskowych – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska, lub*
- *przestrzenno-funkcjonalnych – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych, lub*
- *technicznych – w szczególności degradacji stanu technicznego obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz niefunkcjonowaniu rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.*

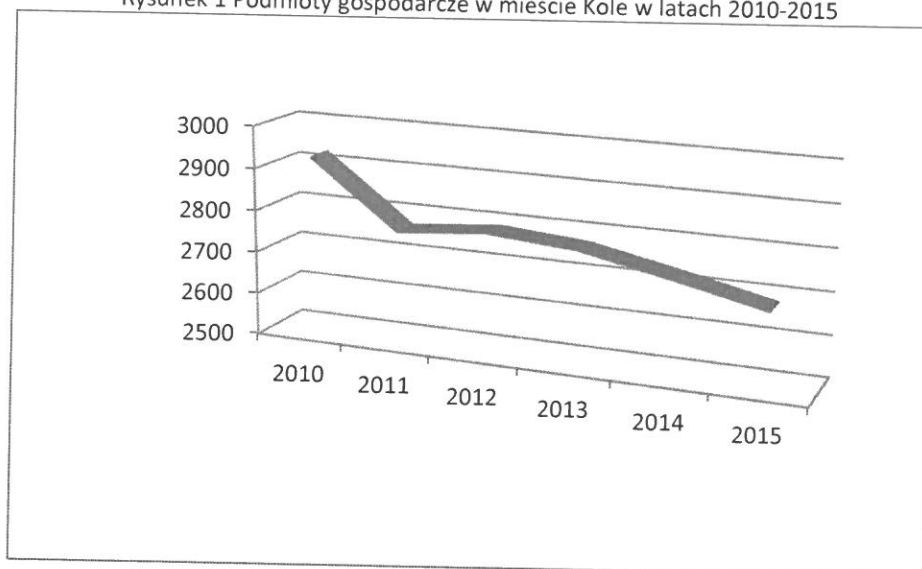
4.1. ZJAWISKA GOSPODARCZE

Zapis ustawy zwraca uwagę w szczególności na dwa rodzaje negatywnych zjawisk gospodarczych: **niski stopień przedsiębiorczości**, oraz **słabą kondycję lokalnych przedsiębiorstw**. W odniesieniu do obu zjawisk należy brać pod uwagę, że sama statystyka nie daje pełnej informacji o faktycznym stanie lokalnej gospodarki. Toteż w obu aspektach statystyka będzie uzupełniona danymi zebranymi w innym trybie, przede wszystkim materiałem z obserwacji w terenie.

PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ

Potencjał przedsiębiorczości to nie tylko potencjał istniejących podmiotów gospodarczych, ale też potencjał postawy przedsiębiorczej wśród mieszkańców, a więc gotowość do podejmowania aktywności z własnej inicjatywy. Ilość przedsiębiorstw jest pośrednim wskaźnikiem stanu przedsiębiorczości.

Rysunek 1 Podmioty gospodarcze w mieście Kole w latach 2010-2015

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Pośrednią przesłanką dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości na danym obszarze mogą być w szczególności liczne oferty najmu lokali na działalność gospodarczą nie znajdujące przez długi czas najemców lub po prostu lokale-pustostany pozostające przez dłuższy czas bez użytkownika. Jedno i drugie zjawisko – szczególnie jeśli współwystępują oba na raz w znacznym nasileniu – to pośrednia przesłanka dla stwierdzenia niskiego poziomu przedsiębiorczości. Obserwacja w terenie ujawnia, że w szczególności obszar Starego Miasta charakteryzuje się ofertami najmu lokali użytkowych, oczekujących na kontrahenta. Popyt jest jednak znacznie mniejszy od podaży. Z zaobserwowanego stanu można wnioskować pośrednio, że obecnie rynek nie reaguje zainteresowaniem na istniejącą podaż lokali użytkowych, a więc stopień przedsiębiorczości w analizowanym obszarze jest zdecydowanie niski (zapewne w reakcji na obiektywnie trudne warunki prowadzenia działalności gospodarczej i słaby popyt). Podobnie przedstawia się sytuacja z nieruchomościami i lokalami które na omawianym obszarze są pustostanami i pozostają nieużytkowane, jednak nie są wystawione do wynajmu, prawdopodobnie ze względu na bardzo zły stan techniczny. Dużą ilość takich obiektów na danym terenie można odczytywać jako brak gotowości rynku do poniesienia nakładów na ich remonty w celu uruchomienia w nich działalności gospodarczej. Jest to więc przesłanka do stwierdzenia ograniczonej atrakcyjności obszaru. Z kolei problemy słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw może pośrednio potwierdzić informacja statystyczna o wyrejestrowaniach działalności gospodarczej na danym terenie. Pośrednią przesłanką dla stwierdzenia słabej kondycji lokalnych firm mogą być także dane obserwacyjne, takie jak widoczne przesłanki złej kondycji finansowej firm (wyposażenie i reklama o bardzo niskim standardzie, rzucający się w oczy brak inwestowania w rozwój biznesu).

Na obszarze Starego Miasta występująca liczba podmiotów gospodarczych maleje. Wynosiła 23 w roku 2013, 18 w 2014, 20 w 2015 i ledwie 15 w 2016 roku (dane zawsze na 31 grudnia danego roku). Jest to zdecydowanie za mało biorąc pod uwagę potencjał usługowo-turystyczny tego miejsca. Znamienną cechą obszaru zdegradowanego jest także fakt niskiej efektywności prowadzonej tamże działalności handlowo-usługowej, na co dowodem jest m.in. to, iż znacząca część nowoutworzonych działalności nie jest w stanie utrzymać się dłużej niż 1 rok. Potwierdza to relatywnie duża liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych na terenie zdegradowanym.

4.2. ZJAWISKA ŚRODOWISKOWE

Ustawa wskazuje że wśród negatywnych zjawisk środowiskowych należy w szczególności rozpatrzeć przekroczenie standardów jakości środowiska oraz obecność odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska. W analizowanym obszarze koncentracji problemów społecznych stwierdzono istniejący problem zanieczyszczenia powietrza. Zgodnie z diagnozą z dokumentu pt.: PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY MIEJSKIEJ KOŁO NA LATA 2015 - 2020 określono dwa główne źródła emisji, mające wpływ na stan powietrza na terenie miasta:

- *Znaczenia nabrał wskaźnik zanieczyszczenia powietrza, jakim jest stężenie pyłu zawieszonego PM10. Wiąże się go z tzw. niską emisją, pochodzącą z ogrzewania indywidualnego, gdzie, jako podstawowe paliwo używany jest węgiel, szczególnie ten o niskiej jakości - dużej zawartości popiołu i siarki, a jako źródło grzewcze używane są kotły o niskiej sprawności. Na wysokie stężenia zanieczyszczeń nie bez wpływu pozostaje charakter zabudowy na danym terenie. Średnia i wyższa zabudowa o zwartym charakterze, przy niektórych scenariuszach meteorologicznych sprzyja tworzeniu się sytuacji smogowych. Szczególnie istotnym czynnikiem rozpraszającym zanieczyszczenia jest wiatr, który przy tego typu zabudowie ma ograniczone możliwości przewietrzania. Spory problem stanowią też osiedla, gdzie do ogrzewania wykorzystuje się głównie paliwa stałe, które generują znaczne ładunki zanieczyszczeń.*
- *Równocześnie narasta problem z zanieczyszczeniami transportowymi. Wzrost liczby samochodów, a co za tym idzie częstsze migracje ludności, zły stan nawierzchni oraz powstawanie nowych odcinków dróg wiążą się ze wzrostem emisji, w szczególności tlenków azotu, ale również z pyłem pochodzącym ze ścierania: okładzin hamulcowych, opon oraz nawierzchni jezdni. Dodatkowy problem stanowi emisja pyłu pochodzącego z zabrudzenia jezdni. Stężenia pochodzące od tego typu emisji zależą od typu nawierzchni jezdni, ilości pojazdów, ich wagi, sposobu utrzymania jezdni oraz od natężenia opadu deszczu.*

Zgodnie z „Programem Ochrony Środowiska dla Miasta Koło na lata 2011-2014 z perspektywą 2015-2018” praktycznie cały teren uznany za zdegradowany leży na obszarze zagrożonym podtopieniami.

Istotny potencjał rozwojowy Miasta Koła w obszarze środowiskowym tkwi w możliwościach płynących z odpowiedniego zagospodarowania przestrzennego istniejących terenów zielonych. W chwili obecnej stan przestrzeni publicznej jest niezadowalający. Zasadne jest zagospodarowanie terenów w kierunku rekreacyjnym. Realizacja projektu polegającego na rewitalizacji terenów zielonych wpłynie na poprawę stanu środowiska i pozwoli racjonalnie gospodarować jego zasobami. Usunięcie inwazyjnych gatunków roślin (ograniczenie ich występowania), oczyszczenie terenu pozwoli powstrzymać postępującą na tym terenie degradację środowiska. Zagospodarowanie terenów rzeki Warty wraz z oczyszczeniem starorzecza, oraz rewitalizacja wskazanych terenów zielonych będzie istotnym elementem ożywienia obszaru zdegradowanego, oraz pozwoli na zabezpieczenie roślin przed obumieraniem oraz zróżnicowanych gatunków zwierząt przed wyginieciem. Zastosowane w projekcie rozwiązania pozwolą na poprawę różnorodności biologicznej oraz jej ochronę.

Rozwój terenów zieleni oraz ich kompleksowa modernizacja poprzez ochronę i wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego przyczyni się do bezpośredniej reintegracji mieszkańców. Działania w tym obszarze wspomogą proces tworzenia przyjaznej przestrzeni publicznej. Odnowienie istniejącej infrastruktury oraz obiektów małej architektury zniweluje deficyt podstawowych usług publicznych, miejsc rekreacji i wypoczynku, a także przyczyni się do stworzenia miejsc spotkań w przestrzeni publicznej o standardzie zgodnym z uzasadnionymi oczekiwaniami społeczeństwa.

Przechodząc do punktowych wyzwań środowiskowych można wymienić konieczność rewitalizacji terenów zielonych na obszarze zdegradowanym, w tym zwłaszcza:

- rewitalizacja zieleni miejskiej (Stary Rynek, Nowy Rynek, Grodzka, Asnyka),
- odnowienie zieleńców (Nowy Rynek, Stary Rynek, Nowowarszawska, Mickiewicza),
- pielęgnacja drzew i nowe założenia zieleni (Sejmikowa - teren po byłym składowisku odpadów),
- utworzenie bulwarów wzdłuż wału przeciwpowodziowego jako miejsce kulturowe (miejsce spotkań miejsce wypoczynku i życia towarzyskiego),
- ul. Toruńska – ścieżka rowerowa, rewitalizacja zieleni ulicznej,

- tereny po zakładach Korund - likwidacja przemysłowych hałd, obsadzenie południowej części zakładu zielenią izolacyjną,
- rejon zamku kolskiego i obszary w zachodniej części miasta – osadzenia drzewami chroniącymi miasto przed silnymi wiatrami zachodnimi.

Kolejnym potencjałem jest aktywizacja gospodarcza terenów dysponujących odpowiednimi zasobami (przemysłowych). Przy czym, w zależności od terenu (i zgodności z innymi dokumentami Miasta) aktywizacja może dotyczyć zarówno branży handlowo-usługowej, mieszkalnej jak i produkcyjnej.

4.3. ZJAWISKA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNE

Według ustawy negatywne zjawiska przestrzenno-funkcjonalne należy przeanalizować w szczególności pod względem niewystarczającego wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej oraz niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych.

4.4. NIEWYSTARCZAJĄCE WYPOSAŻENIE W INFRASTRUKTURĘ TECHNICZNĄ LUB JEJ ZŁY STAN

Obszar zdegradowany nie jest w pełni wyposażony w sieć kanalizacyjną, natomiast sieć wodociągowa jest przestarzała i wymaga modernizacji. Odróżnia to ten teren od nowszych osiedli, które są w pełni wyposażone w sieć kanalizacyjną.

Ulice na terenie zdegradowanym są zniszczone, asfalt pozapadany przy studniach kanalizacyjnych, liczne spękania, ubytki. Krawężniki skruszone, połamane. Chodniki są w bardzo złym stanie, płyty chodnikowe są skruszone, z licznymi uszczerbkami, nierównościami stanowią zagrożenie uszkodzenia kończyn oraz uniemożliwiają poruszanie się wózkami. Latarnie z oprawami sodowymi, ciągle ulegają awariom.

4.5. BRAK DOSTĘPU DO PODSTAWOWYCH USŁUG LUB ICH NISKA JAKOŚĆ

Na analizowanym terenie daje się zaobserwować deficyt wielu podstawowych usług publicznych, jednak najbardziej wyrazistym przykładem jest deficyt miejsc rekreacji i wypoczynku. Dotyczy to zarówno niedostatecznej liczby placów zabaw dla dzieci, ale też urządzonych terenów rekreacyjnych dla dorosłych. Brakuje boisk sportowych dla młodzieży. Brakuje także miejsc spotkań w przestrzeniach publicznych o standardzie zgodnym z uzasadnionymi oczekiwaniami.

4.6. NIEDOSTOSOWANIE ROZWIĄZAŃ URBANISTYCZNYCH DO ZMIENIAJĄCYCH SIĘ FUNKCJI

Sytuacja obszaru zdegradowanego wiąże się głównie ze zmianą funkcji tych terenów. Dawne centrum Koła zostało zastąpione, wraz z rozbudową Miasta, nowym centrum, położonym na północ. To spowodowało stopniową degradację dotychczasowych rozwiązań. Widocznym przykładem jest teren Starego Rynku, gdzie odnowiony Ratusz sąsiaduje ze zrujnowanym budynkiem dawnego hotelu, z groźącymi katastrofą budowlaną pustostanami po budynkach mieszkalnych i niezagospodarowanymi działkami. Leżący na obszarze zdegradowanym teren po zakładach „Korund” stoi zamknięty, nieużywany, zarówno szpecąc Miasto jak i tworząc potencjalne zagrożenie dla „zwiedzających”. Władze miasta próbując zaradzić tej sytuacji pracują nad projektem zastąpienia pustostanów i pustych działek nowymi budynkami mieszkalno/usługowymi. Jednak poradzenie sobie z pustostanami należącymi do prywatnych właścicieli wymaga dostępu do rozwiązań oferowanych przez ustawę o rewitalizacji.

4.7. NIEDOBÓR LUB NISKA JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH

Niska jakość terenów publicznych jest jednym z głównych problemów analizowanego obszaru. Jak wcześniej wspomniano brakuje dostępu do terenów wypoczynkowych. Do adaptacji na ten cel świetnie nadają się błonia położone nad Wartą w rejonie ruin Zamku. Na wspomnianym terenie występuje niedobór infrastruktury o charakterze sportowo-rekreacyjnym, a sądząc po popularności takich obiektów w pozostałej części Miasta, będą się cieszyć powodzeniem, i będą istotnym elementem ożywienia obszaru zdegradowanego.

4.8. ZJAWISKA TECHNICZNE

Ustawa wskazuje, że wśród negatywnych zjawisk technicznych należy przeanalizować w szczególności stan degradacji technicznej obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, oraz ewentualne niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

4.9. ZESTAWIENIE PROBLEMÓW POZASPOŁECZNYCH DLA TERENÓW ZDEGRADOWANYCH

1. Stare Miasto:

- zły stan techniczny budynków mieszkalnych,
- brak zabudowy w pierzejach Starego Rynku w miejscach rozebranych kamienic,
- budynek Stary Rynek 26 – obiekt wpisany do rejestru zabytków, po pożarze w 2012 r. ulega stopniowej degradacji a wręcz stwarza niebezpieczeństwo katastrofy budowlanej (własność prywatna),
- elewacje istniejących kamienic wymagają renowacji,
- degradacja terenu po byłym zakładzie produkcyjnym ZREMB, zniszczone budynki poprodukcyjne, objekty do rozbiórki,
- brak kanalizacji deszczowej w rejonie Nowego Rynku i ulic przyległych, ul. Grodzka, Kilińskiego, w rejonie ul. Żelaznej i ulic przyległych,
- nawierzchnie dróg do przebudowy: Grodzka, Kilińskiego, Rzeźnicza, Kuśnierska, Zawiszy, Nowy Rynek, Wschodnia, Długosza, Krzywa, Krótka, Starowarszawska, Joselewicza, Żelazna, Orzeszkowej, Fornalskiej, dokończenie przebudowy ulicy Asnyka,
- oświetlenie uliczne wymaga modernizacji,
- należy rozważyć monitoring, zwłaszcza miejsc już odnowionych,
- bardzo zły stan terenów zielonych.

2. Rejon Miasta na prawym brzegu Warty:

- zły stan techniczny części zabudowy wzdłuż ulicy Toruńskiej,
- elewacje budynków wzdłuż ulicy Gancarskiej wymagają renowacji,
- zagospodarowania wymaga teren Parku 600-Lecia oraz starorzecza,
- niszczący budynek pastorówki przy kościele ewangelickim,
- nie zakończony remont Willi Freudenreicha,
- oświetlenie uliczne wymaga modernizacji.

3. Rejon ruin zamku:

- ulegające sukcesywnemu zniszczeniu i korozji pozostałości murów zamku,
- do zagospodarowania pozyskane tereny wokół zamku.

4. Rejony przemysłowe wzdłuż ul. Toruńskiej:

- do zagospodarowania nieużytkowany budynek magazynowy o pow. ok. 4.000 m² oraz tereny niezabudowane, w tym po byłym wysypisku zakładowym, nie w pełni wykorzystywane obiekty przemysłowe.

5. Wieża ciśnień.

- obiekt od lat nieużytkowany, wewnątrz do przebudowy i zagospodarowania, do renowacji elewacja, wykonana nowa konstrukcja i pokrycie dachu.

5. PODSUMOWANIE

Miasta Koła dotyczą problemy typowe dla polskich miast, takie jak stan elewacji niektórych domów, psujących ogólny ogład, brak spójności w kompozycji architektonicznej, nie w pełni zadowalający stan przestrzeni publicznej. Jak wiadomo są to zagadnienia niełatwe do rozwiązywania, choćby ze względu na prawo własności. Niemniej głównym problemem w zakresie rewitalizacji w mieście Kole jest degradacja obszaru Starego Miasta i przyległych ulic prowadząca do występowania negatywnych zjawisk społecznych (bezrobocie, wysoki poziom ubóstwa), gospodarczych (zamykanie istniejących podmiotów gospodarczych, brak chęci do inwestowania oraz otwierania nowych punktów handlowo-usługowych) oraz przestrzennej (budynki przeznaczone do rozbiórki, ogólny stan elewacji).

Wskazany obszar posiada duży potencjał rozwojowy dla Miasta Koła. Znajduje się tutaj duża liczba zabytków architektury. Ponadto na wskazanym terenie występuje wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia. Znacznie wyższy jest wskaźnik trwałego bezrobocia dla wybranych terenów. Niepokojącym zjawiskiem występującym na przedmiotowym obszarze jest wysoki stosunek przestępstw i wykroczeń, który wiąże się pośrednio z niedoborem w zdegradowanym obszarze obiektów i przestrzeni umożliwiających aktywne spędzanie wolnego czasu przez mieszkańców, a w szczególności przez dzieci i młodzież. Na opisywanym obszarze występuje również problem alkoholizmu, który w większości przypadków dotyka rodziny dysfunkcyjne. Znamioną cechą obszaru zdegradowanego jest także fakt niskiej efektywności prowadzonej tamże działalności handlowo-usługowej, na co dowodem jest m.in. to, iż znacząca część nowoutworzonych działalności nie jest w stanie utrzymać się dłużej niż jeden rok.

Główne cele działań rewitalizacyjnych to:

- włączanie społeczności lokalnej do aktywnego udziału w planowaniu i realizacji procesów rewitalizacyjnych. Działania w obszarze społecznym polegać będą w pierwszym rzędzie na rozwoju zasobów ludzkich, zapobieganiu wykluczeniu społecznemu, reintegracji społecznej i zawodowej, zapobieganiu patologiom społecznym;
- ochrona i wykorzystanie potencjału dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego. Działania w tym obszarze wspomogą proces tworzenia przyjaznej przestrzeni

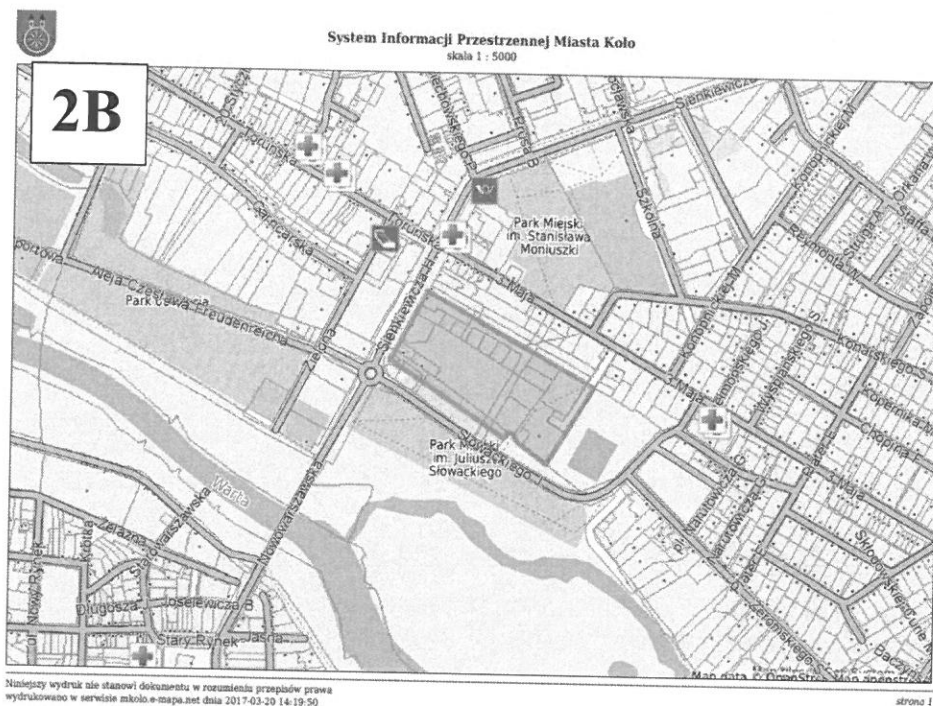
publicznej, wykorzystanych i prawidłowo zagospodarowanych terenów zielonych, odnowienie infrastruktury i obiektów architektonicznych;

- rozwój mieszkalnictwa - budownictwa czynszowego na obszarach rewitalizowanych poprzez budowę w obrębie Starego Rynku budynku mieszkalnego, co wpłynie na ożywienie obszaru w kontekście społecznym i gospodarczym.
- Tworzenie warunków dla przygotowywania nowych miejsc pracy przy udziale interesariuszy – przedsiębiorców.

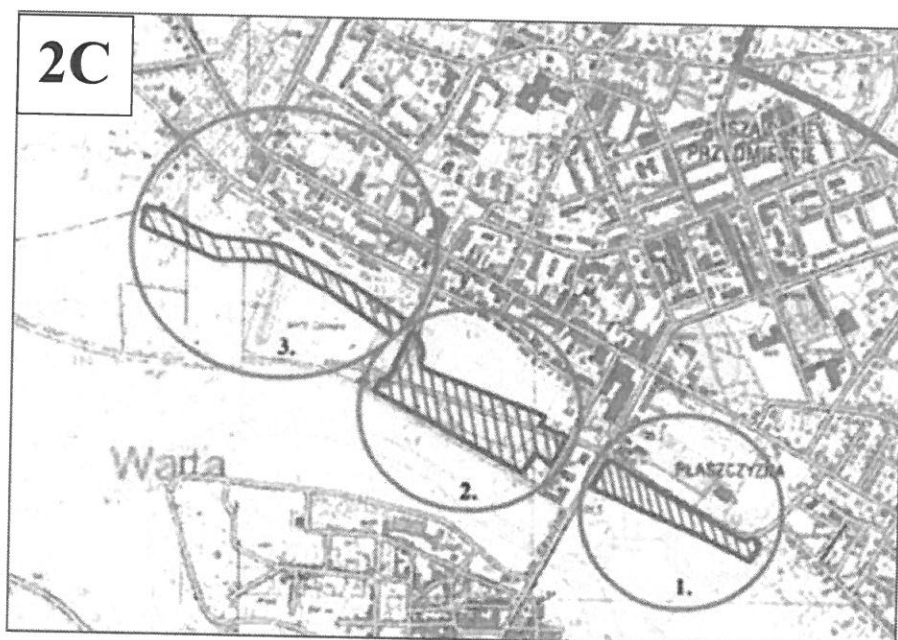
Ocena wskaźnikowa potwierdziła degradację obszaru wskazanego w „Strategii rozwoju”, czyli: Stare Miasto (wraz z częścią prawobrzeżną i błoniami), oraz tereny po zakładach Korund i rejon wieży ciśnień. Są to obszary tracące dotychczasowe funkcje. Ponadto do obszaru zdegradowanego/rewitalizowanego włączono obszary dające szansę na zaspokojenie podstawowych deficytów – miejsc pracy w rejonie ulicy Toruńskiej. Obszary te charakteryzują się nagromadzeniem negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych, takich jak zaburzona struktura demograficzna, niski poziom zamożności, słaba dostępność i jakość usług publicznych oraz pogarszający się stan infrastruktury technicznej.

6.2.2. 2B Rejon ulic Sienkiewicza, 3 Maja, Słowackiego

6.2.3. 2C Parki i błonia

6.3. Pozostałe na południowym brzegu Warty ruiny zamku królewskiego

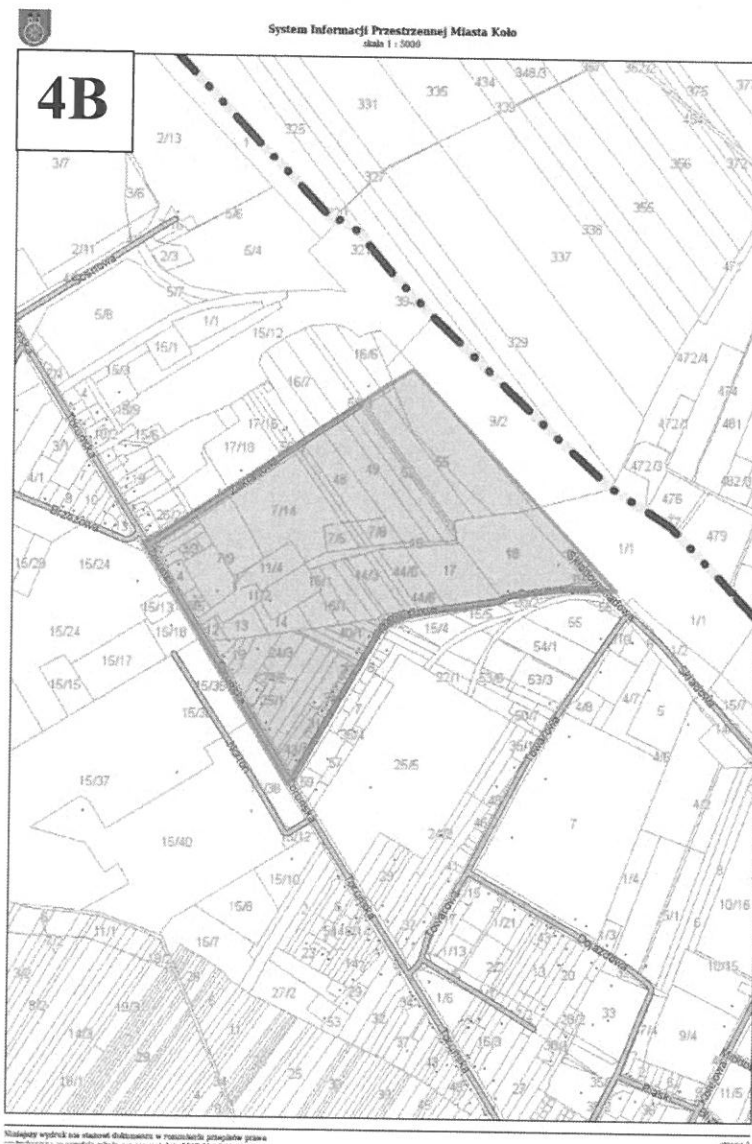

6.4. Tereny przemysłowe w rejonie ulicy Toruńskiej

6.4.1. 4 A Tereny po zakładach Korund

6.4.2. 4 B Rejon ulic Toruńska/ Zakładowa/ Przemysłowa

6.4.3. 4 C Rejon ulic Toruńska/ Towarowa

6.5. Leżąca w pobliżu dworca kolejowego wieża ciśnień

UZASADNIENIE

do uchwały Nr XXXVII/358/2017
Rady Miejskiej w Kole
z dnia 29 marca 2017 roku

w sprawie: wyznaczenia na terenie Miasta Koła obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Obszar zdegradowany oraz obszar rewitalizacji na terenie Miasta Koła zostały wstępnie określone w „Strategii rozwoju Miasta Koła na lata 2016-2020”, przyjętej uchwałą nr XXIV/239/2016 Rady Miejskiej w Kole z dnia 25 maja 2016 roku. Zjawiska kryzysowe na wskazanym obszarze zostały poddane analizie w dokumencie pt. „Diagnoza Obszaru Zdegradowanego Miasta Koła na potrzeby Gminnego Programu Rewitalizacji”. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji jest opisany szczegółowo, wraz z załączonymi mapami. Określenie obszaru zdegradowanego i rewitalizowanego uchwałą Rady Miejskiej w Kole jest niezbędne dla rozpoczęcia prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji Miasta Koła na lata 2017-2020, będącego niezbędnym warunkiem starania się o środki bezzwrotne przeznaczone na działania rewitalizacyjne.

Mając powyższe na uwadze, przyjęcie niniejszej Uchwały przez Radę Miejską w Kole jest w pełni uzasadnione i konieczne.

Burmistrz Miasta Koła

Stanisław Maciaszek